

Missionsbegrebet og Guds missions kernesag

M.Phil. Kristian Mogensen,
tidligere højskolelektor ved Dansk Bibel-Institut
og ved Fjellhaug Internasjonale Højskole, København
krimoholm@gmail.com

Resumé

Artiklen belyser, hvordan missionsbegrebet både fra akademisk og fra kirkeligt hold opleves udfordrende og ønskes nedtonet eller skiftet ud med andre udtryk. Artiklen argumenterer for, at missionsbegrebet med sin lange historisk-teologiske og strategiske tradition bag sig bevares, uanset at mission i denne tradition kan være koblet til imperialisme og magt. Artiklen belyser videre, at nyere missionsdokumenter og blandt andet litteratur af Christopher Wright er tavs om centrale forhold i Bibelens missionsbudskab. Artiklen argumenterer for vigtigheden af, at vi i kirken i Vesten fastholder Guds kærlighed som grundårsag til, at Gud sender sin Søn til verden for at frelse fortabte mennesker. Ligeledes argumenteres for det afgørende centrale forhold, at Jesus sender sine følgere, sin kirke til at formidle syndernes forladelse til frelse og tro på Jesus.

Keywords

Mission – Imperialisme – Guds kærlighed – Syndernes forladelse – Frelse.

Indledning

I nærværende artikel argumenterer jeg for fortsat at benytte ordet mission, uanset at en del kirkefolk og missiologer opfatter missionsbegrebet så belastende, at de ønsker det skiftet ud med andre udtryk.¹ Videre peger jeg på, at centrale forhold i Bibelens missionsbudskab er forbigået i en del nyere missionsdokumenter og -litteratur. I lyset heraf argumenterer jeg for det afgørende vigtige i at betone og fastholde, at Guds kærlighed er kilde og kraft til mission, og at det er afgørende at fastholde, at Jesus har givet sine følgere mandat til at sende eller rejse ud for at vidne om ham til menneskers frelse ved syndernes forladelse.

Missionsbegrebet

Den amerikanske professor i mission, Michael W. Stroope, argumenterer i bogen *Transcending Mission: The Eclipse of a Modern Tradition* (2017) for, at ordet mission er problematisk set i et kristent teologisk og historisk perspektiv. Han argumenterer derfor for at udskifte ordene mission, missionær, Guds mission, missional kirke m.fl. med bedre udtryk.

Han begrunder det med, at ordet mission ikke anvendes i Bibelen og anvendtes heller ikke hverken i oldkirken eller kirken i middelalderen. Vi skal helt frem til 1500-tallet, til Ignatius Loyola, der som den første, talte om kirkens sendelse ved at anvende ordet mission, afledt af det latinske 'mittere' (at sende). To hundrede år senere var Den danske Trankebar Mission det første missionsselskab, som benyttede ordet mission. Umiddelbart efter gjorde især herrnhuterne og Brødremenigheden missionsbegrebet kendt ved at knytte det sammen med deres kristne forkyndelse af den korsfæstede Jesus til folk i europæiske kolonier. Ikke mindst anser Stroope det for belastende, at den store missionsbevægelse efter William Carey har brugt ordet mission om forkyndelse af evangeliet og udbredelse af kristendom side om side med europæisk erobring og kolonisering af verden.

Ubehaget ved anvendelsen af missionsbegrebet er for nylig også blevet italesat i to danske kirkelige sammenhænge. I forbindelse med bispevalget i Aalborg Stift i 2021, blev bispekandidat Annette Bennedsgaard interviewet til *Kristeligt Dagblad* (Lyng 2021). Intervieweren stillede hende blandt andet spørgsmålet: "Skal folkekirken missionere over for muslimer?" Hertil svarede hun: "Kirken er sendt af Gud til at forkynde evangeliet om Jesus Kristus. Derfor er kirken i sin grundvold mission, fordi det er dens reelle opgave ... Jeg vil dog holde mig tilbage fra at bruge ordet mission, fordi der er noget altmodisch over det, der signalerer envejskommunikation og imperialistisk adfærd."

I februar 2022 valgte Det danske Missionsforbund at tage navneændring til Evangelisk Frikirke Danmark. I den forbindelse sagde generalsekretær John Nielsen: "når vi har debatteret det, så er der flere forskellige holdninger til ordet mission. Det kan nemlig være et negativt ladet ord, men i dag kan man for eksempel i virksomheder også have en mission. Vi har absolut forholdt os til, at ordet kan klinge negativt og på den baggrund også valgt det fra. Det ændrer dog ikke ved, at mission stadig er et positivt ord for os." (Hanscomb 2022).

---

¹ Artiklen er en let revision af første del af min fratrædelsesforelæsning ved Dansk Bibel-Institut d. 6. maj 2022.

Førnævnte professor Stroope hævder, at ordet mission har en så negativ konnotation, at det påvirker tankegangen negativt hos både kristne og ikke-kristne og derved skygger for evangeliet. Han foreslår derfor to udtryk, som ifølge ham er mere bibelnære; det ene 'witnesses to the kingdom' og det andet 'pilgrims of the kingdom' (Stroope 2017, 370). De to ord 'witness' og 'pilgrim' er gode bibelske udtryk. Men jeg vil hævde, at ordet 'kingdom' vil kræve forklaring for ikke at henlede tanken på imperium og magt. Stroope kunne måske afhjælpe den udfordring lidt ved i sine forslag at tale om 'God's kingdom' i stedet for 'the kingdom'. Uanset vil jeg alligevel hævde, at den centrale tanke om Jesu sendelse til verden trænges i baggrunden eller går tabt, dersom vi følger Stroopes forslag om at skifte udtrykket mission ud med de to nævnte udtryk.

Der er forklarlige årsager til, at en del kulturanthropologer, muslimer og ældre generationer i tidligere europæiske kolonier kobler kristen mission med imperialisme. Det er mindre forståeligt, at mange teologer og kirkefolk er så utilpasse med ordet mission, at de ønsker det fjernet fra sprogbrugen. Flere går så langt, at de helt eller helst undlader at begrunde Guds sendelse med evangeliet til verden ud fra Matt 28:18-20. De begrunder det med, at ordene "gå ud i alverden og gør alle folkeslag til mine disciple" associeres med imperialisme.

Jeg medgiver, at ordet mission hos nogen kan vække ubehag. Men jeg er meget uenig i Stroopes postulat, at "the heart of the 'missionary problem' is the problem of mission language." (Stroope 2017, 347). Det er almindelig kendt, at ord og udtryk over tid får tilknyttet positive såvel som negative associationer og konnotationer. Men som generalsekretær i Evangelisk Frikirke Danmark også siger, anvendes ordet mission i dag uproblematisk blandt virksomheder i betydningen af virksomhedens vigtigste kerneopgave og måske eksistensberettigelse. Ordet mission bliver altså ikke entydigt forbundet med kulturimperialisme eller påtrængende envejskommunikation. I sammenhængen her er det derfor relevant at rejse spørgsmålet, om det egentlige problem er vores forståelse af sagsindholdet i Guds mission? Er det os, som er problemet?

Det er væsentligt, hvilket indhold og hvilken forståelse, vi tillægger ord. Fremfor at bytte ordet mission ud med nye, bør vi derfor hellere gøre os umage med at præcisere, hvad mission handler om. Brug af flere andre gode udtryk bidrager ofte til en bedre forståelse af, hvad sagen drejer sig om. Her kan vi med fordel benytte centrale bibelske udtryk som 'at være sendt', 'at sende' (*ἀποστέλλω*), 'at vidne' (*μαρτυρέω*) og 'at tjene' (*διακονέω*). Paulus anvender de to sidstnævnte udtryk i opsummeringen af det kald, som Gud gav ham. "Jeg tillægger ikke mit liv nogen betydning, når bare jeg må fuldføre mit løb og den tjeneste (*διακονίαν*), jeg har fået fra Herren Jesus: at vidne (*διαμαρτύρασθαι*) om evangeliet om Guds nåde." (ApG 20:24).

David Bosch har sagt det godt og kort: "Begrebet mission forudsætter en afsender, en person sendt af afsenderen, dem til hvem man er sendt, og en opgave." (Bosch 1991, 1-2) Til disciplene sagde Jesus: "I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende." (ApG 1:8). Sagt med andre ord, Jesus sender sine følgere dengang og i dag til verden med sit mandat til at vidne om ham!

Guds missions kernesag

Følger vi Boschs tredeling, er missionsopgaven at vidne om Jesus. Hvad indebærer det? I førnævnte citat fra ApG 20:24 siger Paulus, at hans opgave er ”at vidne om evangeliet om Guds nåde.” Kommer det til udtryk i nyere missionslitteratur og -dokumenter?

I Kirkernes Verdensråds dokument, *Together towards life* (2013), siges det, at “The missionary God who sent the Son to the world calls all God’s people (John 20:21) and empowers them to be a community of hope.” Videre understreges det “How important it is to “receive the Holy Spirit” (John 20:22) to become living witnesses to the coming reign of God!” (World Council of Churches 2013, 4). Lige så rigtigt det er, lige så påfaldende er det, at dokumentet undlader at inddrage vers 23 om forladelse af synd. Verset står i direkte sammenhæng med versene 21-22. Dokumentet siger intet om, at Helligånden udruster til at vidne om, at Guds herredømme bryder igennem med fred med Gud ved syndernes forladelse. Dokumentet taler om ”kirken som fællesskab af Kristi disciple, der skal bringe forsoning til verden.” Det nævnes også, at ”evangeliet om Jesus er de gode nyheder til frelse.” Det er alligevel påfaldende, at dokumentet ikke nævner menneskers afgørende behov for syndernes forladelse til frelse.

I *CapeTown erklæringen* (2010) 1. del, afsnit 5 punkt B, siges det, at ”Ånden sætter os i stand til at proklamere og demonstrere evangeliet, til at forstå sandheden... ” (Pettersen 2011, 27). Blandt flere bibeltekster henvises også til Joh 20:21-22, hvor Jesus sender og udruster sine disciple med Helligånden. *CapeTown erklæringen* (CT) taler om Jesus, der gav sig selv som sonoffer for vores synder, og at vi ved Kristus modtager vores synders forladelse. Det er alligevel påfaldende, at CT forbigår tekstsammenhængens centrale budskabsindhold i Joh 20:23, hvor Jesus sender og ved Helligånden udruster disciplene / os til at formidle syndernes forladelse til mennesker.

I sit mammutværk, *The Mission of God*, taler Christopher Wright varmt for, at mission bør være holistisk, og at holistisk mission skal have en holistisk kors-teologi, hvor korset er lige centralt for socialt engagement som for evangelisering (Wright 2018, 315). I forståelsen af holistisk mission synes Wright at sætte politisk og socialt engagement og værn af natur og miljø side om side med menneskers åndelige behov (Wright 2018, 268–72, 412–18). Rigtignok anfører han, at åndelige behov er forårsaget af synd, og at sociale behov er konsekvens deraf.

Uanset Wrights gode intentioner, anser jeg det i bedste fald for at være forvirrende – i værste fald vildledende – når han siger: ”The care and keeping of creation is our human mission.” (Wright 2018, 65). Politisk og socialt engagement og natur- og miljøværn har egenverdi inden for natur- og kulturmandatet, som Gud gav os ved skabelsen og skal som sådan inkluderes i kristen teologi, engagement og tjeneste.

Mission begynder ikke altid med evangelisering og forkyndelse. Jeg er enig med Wright, når han siger: “But mission that does not ultimately *include* declaring the Word and the name of Christ, the call to repentance, and faith and obedience has not completed its task. It is defective mission, not holistic mission.” (Wright 2018, 319). Men jeg savner hos Wright, og hos størstedelen af vor tids

kristne og kirkelige røster i Vesten, Guds grænsesprængende kærlighed som passion, kilde og drivkraft til Guds uopsættelige mission; at frelse mennesker fra evig fortabelse.

Det er meget tankevækkende, at Wright nøjes med at citere første halvdel af 2 Kor 5:19: ”det var Gud, der i Kristus forligte verden med sig selv” (Wright 2018, 66). Han er tavs omkring Kristi kærlighed som kilde, kraft og motiv for mission og vidnetjeneste. Han forbigår, at Gud med Kristi uopsættelige kærlighed som kilde sender os i Kristi sted, og at Gud som det centrale for vores vidnetjeneste har ”betroet os ordet om forligelsen” med Gud gennem modtagelse af syndernes forladelse ved tro på Jesus (2 Kor 5:14-21).

Ifølge Jesu ord i Joh 3:16 (en tekst Wright også forbigår) er det Guds kærlighed til fortabte mennesker, som er Guds uopsættelige årsag til at sende sin Søn til verden for at frelse mennesker. Derfor er netop vidnesbyrdet om frelse fra fortabelse ved tro på Jesus og modtagelse af syndernes forladelse hele fundamentet og centralt i kristen mission!

Afslutning

Missionens centrale kerne står uforandret begrundet i Guds kærlighed til fortabte mennesker, udtrykt i Guds sendelse af sin søn til frelse ved syndernes forladelse og tro på Jesus Kristus. Til missionens centrale kerne hører fortsat det kristologiske sendelses- og vidnemandat, som Jesus har givet til sin kirke for, at vi hvor som helst skal vidne om ham og om frelse ved syndernes forladelse. Ligeledes har vi mandat til med hver vores evner, kompetencer og muligheder at tjene mennesker, så det svarer til evangeliet om Jesus, som vi tror på og vidner om.

Litteratur

Bosch, David Jacobus. 1991. *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*. Maryknoll, N.Y: Orbis Books.

Hanscomb, Matilda Lyager. 2022. ”Gammelt kirkesamfund skifter navn: Mission kan være et negativt ladet ord”. Interview i *Kristeligt Dagblad*, 4. februar 2022.

Lyng, Jens From. 2021. ”Bispekandidat: Ordet ”mission” signalerer imperialisme”. Interview i *Kristeligt Dagblad*, 11. juli 2021.

Stroope, Michael W. 2017. *Transcending Mission: The Eclipse of a Modern Tradition*. Downers Grove, Ill: IVP Academic.

The Lausanne Movement. 2011. *Cape Town-erklæringen*. Oversat af Birger Petterson. Fredericia: Lohse i samarbejde med Evangelisk Alliance.

World Council of Churches. 2013. ”Together towards Life: Mission and Evangelism in Changing

Landscapes”. www.oikoumene.org/sites/default/files/Document/Together_towards_Life.pdf. (set den 28. april 2022)

Wright, Christopher J. H. 2018. *The Mission of God: Unlocking the Bible's Grand Narrative*. Reprint Edition. Downers Grove, Ill: IVP Academic.